

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор

_____ Олена ЧЕПЕЛЮК

«_____» _____ 2023р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

Вченою радою ХНТУ

Протокол № ____ від _____ 2023р.

Введено в дію наказом

№ _____ від _____ 2023р.

ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ СТАРШОГО ВИКЛАДАЧА КАФЕДРИ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Посадова інструкція старшого викладача кафедри (далі - «Інструкція») розроблена на підставі Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» (із змінами і доповненнями, внесеними від 1 липня 2022 року № 2352-ІХ), Законом України «Про захист персональних даних» від 1 червня 2010 року №2297-VI, Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених Постановою Кабінету міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами), довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України № 336 від 29.12.04, Кодексів Законів про працю України, Статуту і Колективного договору Херсонського національного технічного університету (- далі Університет, ХНТУ), Положення про конкурсний відбір претендентів на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у Херсонському національному технічному університеті, а також наказу Міністерства освіти і науки України від 26.12.17 № 1669 «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти», наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (Мінекономіки) «Про затвердження професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти»» № 610 від 23.03.21.

1.2. Посадову інструкцію розроблено з метою встановлення трудових функцій, професійних компетентностей, знань, вмінь та навичок типових посадових обов'язків та кваліфікаційних вимог працівника, який обіймає посаду старшого викладача кафедри у Херсонському національному технічному університеті.

1.3. Старшого викладача кафедри приймають на посаду та звільняють з посади наказом ректора Університету. Прийняття на роботу до ХНТУ здійснюється на основі конкурсного відбору.

1.4. У своїй професійній діяльності старший викладач кафедри безпосередньо підпорядкований завідувачу кафедри.

1.5. При виконанні своїх завдань і обов'язків старший викладач кафедри керується Конституцією України, чинним законодавством України, нормативними документами з організації освітньої діяльності, Статутом Херсонського національного технічного університету, Колективним договором, наказами та розпорядженнями ректора Університету, декана факультету і завідувача кафедри, Правилами внутрішнього розпорядку Університету, Положенням про кафедру, цією посадовою інструкцією та іншими нормативно-правовими актами.

1.6. Робочий час старшого викладача кафедри становить 36 годин на тиждень.

На період дії правового режиму воєнного стану в Україні конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтею 43 Конституції України (право на працю) можуть обмежуватися.

1.7. На період тимчасової відсутності (відпустки, відрядження, лікарняний та ін.) обов'язки старшого викладача кафедри покладаються на іншого працівника кафедри, згідно з наказом ректора ХНТУ.

1.8. Старший викладач кафедри здійснює взаємодію з іншими структурними підрозділами в межах своєї компетенції.

1.9. Майнові права на об'єкти права інтелектуальної власності, які створені старшим викладачем кафедри при виконанні його функціональних обов'язків, належать Херсонському національному технічному університету.

2. ЗАВДАННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ

Старший викладач кафедри повинен:

2.1. ДЕМОНСТРУВАТИ УСПІШНЕ ВОЛОДІННЯ ПОВНИМ ПЕРЕЛІКОМ ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗГІДНО З ПРОФЕСІЙНИМ СТАНДАРТОМ НА ГРУПУ ПРОФЕСІЙ «ВИКЛАДАЧІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ»:

- ЗК 01. Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності
- ЗК 02. Володіння навичками критичного мислення
- ЗК 03. Володіння комунікативними навичками, здатність проявляти емпатію
- ЗК 04. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології
- ЗК 05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК 06. Здатність до особистісного і професійного розвитку
- ЗК 07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
- ЗК 08. Здатність застосовувати кращі практики у професійній діяльності
- ЗК 09. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети
- ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

ЗК 11. Здатність проявляти толерантність та повагу до культурної різноманітності

ЗК 12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

2.2. ЗДІЙСНЮВАТИ ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ, ВИЗНАЧЕНУ ТРУДОВИМИ ФУНКЦІЯМИ А, Б, В ЗГІДНО З ПРОФЕСІЙНИМ СТАНДАРТОМ НА ГРУПУ ПРОФЕСІЙ «ВИКЛАДАЧІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ»:

А) розроблення та оновлення програм навчальних дисциплін, підготовка навчальних і методичних матеріалів:

а) здатність розробляти програму навчальної дисципліни та/або її складники, навчальні та методичні матеріали до них.

Старший викладач повинен:

- мати сучасні знання з предметної області, до якої належить навчальна дисципліна, в необхідному обсязі;
- знати вимоги до результатів навчання з навчальної дисципліни, передбачені освітньою програмою;
- знати вимоги до структури та змісту силабусу (робочої програми) навчальної дисципліни;
- знати вимоги та підходи до розроблення навчальних і методичних матеріалів.

Старший викладач повинен мати уміння та навички:

- обґрунтовувати програму/ складники програми навчальної дисципліни, її місце в освітній програмі;
- визначати та упорядковувати зміст навчальної дисципліни відповідно до встановлених вимог;
- проектувати результати навчання за окремими складниками програми;
- розробляти силабус (робочу програму) навчальної дисципліни;
- готувати підручники, посібники, навчально-методичні матеріали з навчальної дисципліни у формі, оптимально придатній для розуміння та сприйняття студентами.

б) здатність оновлювати програму навчальної дисципліни відповідно до вимог внутрішньої системи забезпечення якості.

Старший викладач повинен знати:

- нові наукові досягнення та тенденції розвитку предметної області, до якої відноситься навчальна дисципліна;
- вимоги внутрішньої системи забезпечення якості;
- методи виявлення вимог та очікувань студентів та інших стейкхолдерів стосовно навчальної дисципліни.

Старший викладач повинен мати уміння та навички:

- інтегрувати нові наукові дані у зміст навчальної дисципліни вчасно, у необхідних обсягах і формах;
- виявляти, аналізувати та враховувати вимоги й очікування студентів, роботодавців та інших стейкхолдерів під час періодичного перегляду й оновлення програми навчальної дисципліни.

Б) викладання, консультативна підтримка студентів:

а) здатність проводити навчальні заняття та забезпечувати досягнення

запланованих результатів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей і потреб студентів.

Старший викладач повинен:

- мати сучасні знання з предметної області, до якої належить навчальна дисципліна, в необхідному обсязі
- знати правила і форми організації освітнього процесу закладу вищої освіти;
- знати особливості організації освітнього процесу для різних форм здобуття вищої освіти;
- знати види навчальних занять;
- знати сучасні методи і технології викладання, що можуть використовуватися для відповідної навчальної дисципліни;
- знати методи і способи організації індивідуальної та групової роботи студентів під час навчання;
- мати знання вікової психології, педагогіки та андрагогіки в необхідному обсязі;
- знати методи і способи ефективної комунікації;
- знати правила безпеки при проведенні навчальних занять з навчальної дисципліни.

Старший викладач повинен мати уміння та навички:

- викладати зміст навчальної дисципліни в обсягах, оптимально придатних для сприйняття студентами і здобуття ними очікуваних результатів навчання;
- встановлювати зв'язок змісту навчальної дисципліни з актуальними потребами суспільства, економіки, науки та ринку праці;
- адаптувати викладання навчальної дисципліни відповідно до форми здобуття вищої освіти;
- обирати види навчальних занять, що забезпечують досягнення результатів навчання дисципліни;
- викладати із застосуванням сучасних і ефективних методів і технологій, що забезпечують досягнення результатів навчання дисципліни;
- підтримувати і стимулювати дискусію та самостійну думку студентів під час навчальних занять;
- організовувати індивідуальну та групову роботу з використанням методів і способів, які дозволять розвивати здібності, враховувати психологічні особливості та освітні потреби студентів;
- аналізувати і вдосконалювати власні методи викладання.

б) здатність консультувати студентів з предмета навчальної дисципліни відповідно до їхніх індивідуальних освітніх потреб.

Старший викладач повинен:

- мати сучасні знання з предметної області, до якої належить навчальна дисципліна, в необхідному обсязі;
- знати методи і способи ефективної комунікації.

Старший викладач повинен мати уміння та навички:

- взаємодіяти зі студентами на засадах партнерства та взаємоповаги;
- надавати групові та індивідуальні консультації студентам з питань змісту та вивчення навчальної дисципліни;

- надавати групові та індивідуальні консультації студентам з питань самостійної та аудиторної роботи, практичної підготовки;
- надавати групові та індивідуальні консультації студентам щодо використання і безпечної експлуатації лабораторного обладнання (за необхідності).

с) здатність здійснювати індивідуальний супровід студента (наставництво, менторство) під час навчання.

Старший викладач повинен:

знати методи здійснення індивідуального супроводу, наставництва, менторства.

Старший викладач повинен мати уміння та навички:

- консультиувати студента з питань вибору ним навчальних дисциплін, самоорганізації в процесі навчання;
- консультиувати студента з питань його професійного самовизначення;
- допомагати студенту адаптуватися до умов навчання;
- формувати у студента навички етичної та соціально відповідальної поведінки.

В) оцінювання результатів навчання:

а) здатність розробляти критерії та обирати інструменти оцінювання.

Старший викладач повинен знати:

- методи розроблення критеріїв оцінювання результатів навчання;
- методи і технології оцінювання результатів навчання.

Старший викладач повинен мати уміння та навички:

- визначати цілі оцінювання;
- розробляти критерії та обирати інструменти оцінювання відповідно до цілей оцінювання і специфіки навчальної дисципліни;
- проводити оцінювання результатів навчання із застосуванням методів і технологій, що найкраще відповідають цілям оцінювання, змісту і характеру навчальної дисципліни, її окремих складників.

б) здатність здійснювати об'єктивне оцінювання результатів навчання (проводити атестацію).

Старший викладач повинен знати:

- методи і технології оцінювання результатів навчання;
- вимоги і правила дотримання академічної доброчесності.

Старший викладач повинен мати уміння та навички:

- планувати і організовувати оцінювання результатів навчання;
 - контролювати дотримання вимог і правил академічної доброчесності студентами під час проведення оцінювання результатів навчання;
- с) здатність надавати студентам зворотний зв'язок щодо результатів оцінювання та рекомендації щодо покращення результатів навчання.*

Старший викладач повинен знати методи і способи ефективної комунікації.

Старший викладач повинен мати уміння та навички:

- аналізувати і обговорювати зі студентами обсяг і характер здобутих ними результатів навчання з дисципліни або її складників за результатами оцінювання;
- обґрунтовувати і обговорювати зі студентами способи покращення їхніх

результатів навчання.

2.3. ДЕМОНСТРУВАТИ УСПІШНЕ ВОЛОДІННЯ ПОВНИМ НАБОРОМ ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК ВІДПОВІДНО ДО ТРУДОВИХ ФУНКЦІЙ А, Б, В ЗГІДНО З ПРОФЕСІЙНИМ СТАНДАРТОМ НА ГРУПУ ПРОФЕСІЙ «ВИКЛАДАЧІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ»:

- розроблення та оновлення програм навчальних дисциплін, підготовка навчальних і методичних матеріалів (див. пункт 2.2);
- викладання, консультативна підтримка студентів (див. пункт 2.2);
- оцінювання результатів навчання (див. пункт 2.2);

2.4. ДЕМОНСТРУВАТИ ВОЛОДІННЯ БІЛЬШІСТЮ ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК ДО ТРУДОВИХ ФУНКЦІЙ Г, Д ЗГІДНО З ПРОФЕСІЙНИМ СТАНДАРТОМ НА ГРУПУ ПРОФЕСІЙ «ВИКЛАДАЧІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ»:

Г) виконання дослідницьких/творчих проєктів, оприлюднення їх результатів та забезпечення захисту авторських прав:

а) здатність обґрунтувати, спланувати та виконати дослідницький/творчий проєкт.

Старший викладач повинен знати:

- методи збору інформації, її узагальнення, структурування, систематизації;
- методологію і методи дослідження/реалізації творчих проєктів.

Старший викладач повинен мати уміння та навички:

- обґрунтовувати дослідницький/творчий проєкт, його цілі та завдання;
- планувати дослідницький/творчий проєкт, визначати етапи його виконання, необхідні ресурси та очікувані результати;
- збирати, узагальнювати, структурувати і систематизувати інформацію, дані, необхідні для дослідження/реалізації творчого проєкту;
- здійснювати дослідження/творчий проєкт із застосуванням відповідних наукових/творчих методів, підходів.

б) здатність проаналізувати та узагальнити результати наукового/творчого проєкту, підготувати та оприлюднити презентацію, звіт, статтю, монографію.

Старший викладач повинен знати:

- методи аналізу, оцінювання та синтезу інформації;
- вимоги до звіту, статті, монографії/презентації творчого проєкту;
- методи підготовки доповідей та презентацій/художні засоби презентації творчих проєктів;
- основи академічного письма.

Старший викладач повинен мати уміння та навички:

- аналізувати та підсумовувати результати дослідження/творчого проєкту;
- обґрунтовувати та аргументувати основні результати дослідження у ході наукової або професійної дискусії/презентувати творчий проєкт відповідними художніми засобами;
- готувати українською та англійською мовами звіт, статтю, монографію за результатами наукового дослідження/звіт за результатами творчого проєкту відповідно до встановлених вимог.

в) здатність підготувати запит на видачу патенту на винахід, корисну

модель, документів, що засвідчують право автора на твір (за необхідності).

Старший викладач повинен знати нормативні документи і правила, що забезпечують захист інтелектуальної власності.

Старший викладач повинен мати уміння та навички готувати заявки на видачу патентів на винахід, корисну модель, документів, що засвідчують право автора на твір, відповідно до встановлених вимог.

Д) участь у роботі кафедри, інших колегіальних органів, професійних об'єднань, організація освітніх та наукових заходів:

а) здатність готувати документи та матеріали до засідань кафедри, інших колегіальних органів, брати участь у нарадах, робочих групах, професійних об'єднаннях.

Старший викладач повинен знати:

- стратегію розвитку закладу вищої освіти;
- законодавство з питань вищої освіти, плани і положення закладу вищої освіти, відповідного структурного підрозділу, колегіального органу;
- стратегічні документи професійних об'єднань;
- правила ділового мовлення, етику професійного спілкування.

Старший викладач повинен мати уміння та навички

- аналізувати документи і матеріали;
- формулювати обґрунтовані судження і пропозиції з фахових питань;
- готувати проекти документів з фахових питань, визначати їхню структуру і зміст;
- готувати, збирати та узагальнювати пропозиції до колегіальних обговорень, нарад, засідань;
- брати участь у фаховій дискусії;
- організовувати та модерувати фахову дискусію.

б) здатність планувати, готувати та проводити наукові й освітні заходи.

Старший викладач повинен знати:

- загальні вимоги до організації і проведення відповідних наукових, освітніх заходів;
- методи управління проєктами.

Старший викладач повинен мати уміння та навички

- генерувати ідею, концепцію наукового, освітнього заходу;
- формувати команду для проведення наукового, освітнього заходу;
- планувати і управляти ресурсами, необхідними для проведення наукового, освітнього заходу;
- контролювати виконання плану проведення наукового, освітнього заходу;
- готувати до публікації матеріали наукового, освітнього заходу;
- аналізувати та підсумовувати результати проведення наукового, освітнього заходу.

2.5. ВОЛОДІТИ ВНУТРІШНЬОЮ МОТИВАЦІЄЮ ТА ПРОЯВЛЯТИ ЗДАТНІСТЬ ДО ВЛАСНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ І ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕФЛЕКСІЇ.

3. ПРАВА

Старший викладач кафедри має право:

3.1. На робоче місце, оснащене столом, стільцем, комп'ютерним обладнанням та організаційною технікою, доступом до мережі Інтернет, відповідним програмним забезпеченням, доступом до інформаційно-довідкових систем, баз даних, колекцій повнотекстових наукових журналів відповідно до напряму дослідження; бібліотечні ресурси, архівні ресурси (за потреби); відповідно обладнанні приміщення, лабораторні приміщення і обладнання (за потреби); наукова, методична, навчальна, педагогічна література; правила та інструкції з розроблення програм навчальних дисциплін, навчальних та методичних матеріалів, канцелярське приладдя.

3.2. На навчання і професійний розвиток згідно з професійним стандартом на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти».

3.3. На академічну свободу у своїй навчальній, навчально-методичній та науковій діяльності.

3.4. На оплату праці відповідно до законодавства та штатного розпису університету.

3.5. На щорічні оплачувані відпустки відповідно до законодавства та колективного договору університету.

3.6. На матеріальне стимулювання та заохочення за результатами своєї роботи відповідно до законодавства та внутрішніх нормативних документів університету.

3.7. На пільги та компенсацію за роботу в шкідливих умовах або за особливий характер праці.

3.8. Залучати до розроблення навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін інших викладачів, які ведуть за ним практичні та семінарські заняття.

3.9. Вносити на розгляд завідувача та засідання кафедри пропозиції щодо удосконалення її навчально-методичної, наукової, профорієнтаційної та організаційної діяльності.

3.10. Відмовитися від дорученої роботи, якщо створилася виробнича ситуація, небезпечна для його життя чи здоров'я або для людей, які його оточують, або для виробничого середовища чи довкілля. Він зобов'язаний негайно повідомити про це безпосереднього керівника або працедавця.

3.11. Інші права, передбачені законодавством.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Старший викладач кафедри несе відповідальність:

4.1. За неналежне виконання або невиконання своїх посадових обов'язків, передбачених даною посадовою інструкцією, – у межах, визначених чинним трудовим законодавством України.

4.2. За правопорушення, вчинені у процесі здійснення своєї діяльності, – у межах, визначених чинним адміністративним, кримінальним і цивільним законодавством України.

4.3. За завдання матеріальної шкоди – в межах, визначених чинним цивільним законодавством України.

4.4. За невиконання правил і норм охорони праці та пожежної безпеки.

4.5. За порушення норм етики при спілкуванні із співробітниками, студентами в межах, визначених чинним цивільним законодавством України.

4.6. За розголошення персональних даних, які довірено, або які стали відомі у зв'язку з виконанням посадових обов'язків.

4.7. За підтримання чинної системи менеджменту якості.

5. ПОВИНЕН ЗНАТИ НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

5.1. Чинне законодавство та інші нормативно-правові акти України з питань вищої освіти, галузеві освітні стандарти за відповідними спеціальностями.

5.2. Внутрішні нормативні документи Університету, зокрема щодо організації освітнього процесу, забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти, правил внутрішнього розпорядку тощо.

5.3. Вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, правила поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, користування засобами колективного та індивідуального захисту.

6. КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ

На посаду старшого викладача призначається особа, яка:

- має вищу освіту: ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста відповідно до профілю викладання;

- має стаж наукової, науково-педагогічної діяльності - не менше 5 років;

- **обов'язково має відповідати двом досягненням** у професійній діяльності за останні п'ять років, визначеними у п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених Постановою Кабінету міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами від 24.03.21 № 365) таким як:

- 1) наявність не менше п'яти публікацій у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection;

- 2) наявність апробаційних та/або науково-популярних, та/або консультаційних (дорадчих), та/або науково-експертних публікацій з наукової або професійної тематики загальною кількістю не менше п'яти публікацій;

- **додатково має не менше двох досягнень** (серед критеріїв 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20) у професійній діяльності за останні п'ять років, визначеними п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених Постановою Кабінету міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами від 24.03.21 № 365);

- володіє ПК на рівні, достатньому для виконання своїх посадових обов'язків;

- вільно володіє державною мовою.

Погоджено

Перший проректор _____
« _____ » _____ 2023 р.

Марія АРТЕМЕНКО

Проректор з навчальної роботи _____

Володимир ШЕРСТЮК

«_____» _____ 2023 р.

Провідний юрисконсульт _____ Тетяна ДРАГОМЕРЕЦЬКА
«_____» _____ 2023 р.

Голова первинної профспілкової
організації співробітників ХНТУ _____ Олена МОМОТОК
«_____» _____ 2023 р.

З посадовою інструкцією ознайомлені:

[illegible]

